

Scant de EU straks jouw berichten?

Korte omschrijving

Deze werkvorm legt aan de hand van het wetsvoorstel voor chatcontrole uit hoe besluitvorming binnen de EU werkt. De leerlingen/studenten bekijken eerst een video van NOS op 3. Ze beantwoorden daarna vragen over het probleem en bespreken mogelijke oplossingen en standpunten. Daarna lossen ze in tweetallen een puzzel op over het [krachtenveld van de EU](#), waarbij ze begrippen op de juiste plek zetten om te zien hoe de macht is verdeeld. Afsluitend bespreken ze recente ontwikkelingen rond het wetsvoorstel aan de hand van nieuwsberichten.

Let op. Het onderwerp van de les kan gevoelig liggen als er leerlingen/studenten in de klas zitten die persoonlijke ervaring hebben met kindermisbruik. Ben je hier bewust van als docent. Houd hier rekening mee bij de keuze om deze werkvorm wel of niet uit te voeren.

Deze werkvorm is gefinancierd door de Europese Unie.

Duur

50 minuten.

Bronnen

- Scant de EU straks jouw berichten? (NOS op 3, 6 september 2025) - <https://nos.nl/l/2581388>
- De onzichtbare agent van de EU (NOS op 3, 6 sept 2025) - youtube.com/watch?v=Ek9R4TXq7U
- [Oproep aan kabinet: stem niet in met kinderporno-scan op WhatsApp](#)
- [EU stelt stemming over wet voor chatcontrole uit vanwege gebrek aan steun - Tweakers](#)
- [Denemarken schrapt omstreden chatcontrole uit EU-wetsvoorstel - Tweakers](#)

Materiaal

- Werkblad bij video 'De onzichtbare agent van de EU'. Per leerling 1 werkblad.
- Puzzelplaten van krachtenveld Europese Unie. Gebruik één van deze opties:
 1. Set puzzelplaten Europese Unie (inclusief begrippenkaartjes): bestel gratis via onze webshop: <https://www.onderwijsinformatie.nl/prodemos?product=P90126>)
 2. [Werkblad krachtenveld Europese Unie A4](#): zelf printen op A4-papier, 1 per leerling of 1 per duo
 3. [Werkblad krachtenveld Europese Unie A3](#) (zelf printen op A3-papier, 1 per duo)
- Antwoordmodel puzzelplaat van krachtenveld Europese Unie. Gebruik één van deze opties:
 1. [Antwoordmodel krachtenveld Europese Unie](#)
 2. [Online tool](#) 'Krachtenveld Europese Unie'

Stap voor stap

Video deel 1 – Het maatschappelijke probleem

1. Introduceer het onderwerp van deze les: de Europese Unie beslist binnenkort over een wet waarmee beelden van kindermisbruik beter kunnen worden opgespoord. Het plan is om een soort scanner in telefoons in te bouwen die alle berichtjes scant voordat je ze verstuurt.
2. Vraag of er leerlingen/studenten zijn die hier iets over gehoord hebben en zo ja, waar ze er wat over gehoord of gelezen hebben.
3. Deel de werkbladen uit en laat de leerlingen/studenten vraag 1 alvast doorlezen.
4. Instrueer de leerlingen/studenten dat ze tijdens het kijken van het eerste deel van de video goed op moeten letten over welk probleem het gaat. Tijdens het kijken mogen ze het antwoord op vraag 1 invullen.
5. Start deel 1 van de video 'De onzichtbare agent van de EU' (NOS op 3, 6 sept 2025) op dia 2 van de PowerPoint. Start vanaf het begin en pauzeer op minuut 2:30.
6. Bespreek met de leerlingen/studenten hun antwoord op vraag 1. Wat is het probleem? Zie hiervoor het antwoordblad.

Video deel 2 – De mogelijke oplossingen

1. Start deel 2 van de video vanaf minuut 2:30 en pauzeer op minuut 9:00. Laat de leerlingen/studenten tijdens het kijken van de video antwoord geven op vraag 2 t/m 4.
2. Bespreek met de leerlingen/studenten hun antwoorden op vraag 2 tot en met 4. Welke oplossing, bezwaren en alternatieven worden in de video genoemd? Zie hiervoor het antwoordblad.
3. Laat de leerlingen/studenten in tweetallen overleggen en vraag 5 en 6 invullen.
4. Bespreek de antwoorden plenair (zonder PowerPoint). Zie hiervoor het antwoordblad.

Aan de slag: puzzelplaten besluitvorming in de Europese Unie (vmbo tl, havo, vwo, mbo 3 en 4)

1. Leg uit dat de leerlingen/studenten, voor ze verder kijken naar deel 3 van de video, eerst in tweetallen een puzzel in gaan vullen over hoe de macht verdeeld is in de Europese Unie. Geef aan hoeveel tijd de duo's hebben om te proberen deze puzzel zelf te maken.
Tip: als leerlingen/studenten nog weinig weten van besluitvorming in de Europese Unie zullen ze deze opdracht lastig vinden. Geef de duo's dan maximaal 4 minuten om zelf te puzzelen en ga relatief snel over op de plenaire bespreking van de antwoorden.
2. Deel per leerling of per tweetal een [werkblad 'krachtenveld Europese Unie'](#) uit. [Of bestel \(gratis\) een set herbruikbare A3-puzzelplaten Europese Unie](#), inclusief scheurbare begrippenkaartjes, en deel aan elk duo een puzzelplaat uit. Als je de geprinte werkbladen gebruikt: toon dan de in te vullen begrippen op een scherm. Zie hiervoor dia 3 van de PowerPoint.
3. Bespreek samen met de leerlingen/studenten de juiste antwoorden. Doe dit door op een logische volgorde stapsgewijs alle spelers/begrippen in de puzzelplaat in te vullen. Je kunt hiervoor de [online tool](#) 'Krachtenveld Europese Unie' gebruiken. Je kunt dan plenair op het scherm de juiste antwoorden naar het juist vakje slepen.
4. Zorg ervoor dat de leerlingen/studenten niet alleen weten waar ieder begrip hoort, maar ook zicht krijgen op het gehele plaatje.
5. Sluit af met de belangrijkste boodschap, namelijk dat veel regels die in Nederland gelden vanuit de Europese Unie komen, maar dat Nederland daar ook op verschillende manieren invloed op heeft gehad.

Tips voor het klassikaal bespreken van het Krachtenveld EU

- Begin met een maatschappelijk probleem waarbij de Europese Unie een belangrijke rol heeft. In dit geval neem je de verspreiding van kinderporno als maatschappelijk probleem.
- Bespreek wie als eerste een voorstel doet om dit aan te pakken. Hierbij kun je de Europese Commissie en de voorzitter van de Europese Commissie invullen. In het filmpje is ook te zien dat Ashton Kutcher op gesprek komt bij de huidige voorzitter Ursula von der Leyen en Eurocommissaris voor Binnenlandse Zaken Ylva Johansson.
- Bespreek wie de hoofdlijnen van het EU-beleid vaststellen, waaraan ook de Europese Commissie zich moet houden. Dit zijn de regeringshoofden in de Europese Raad. Deze komt bij de zwarte pijl met 'hoofdlijnen' te staan.
- Volg dan vanuit de Europese Commissie de oranje lijn naar links en bespreek wie het voorstel van de Europese Commissie moet goedkeuren. Dit zijn het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie. Bespreek dat het Europees Parlement links moet, omdat die elke 5 jaar wordt gekozen door de Europese burgers. De Europese Raad bestaat in dit geval (het voorstel over de verplichte chatcontrole om verspreiding van kinderporno tegen te gaan), uit alle ministers van Justitie van de verschillende lidstaten van de EU.
- Laat zien dat er daarna vanuit deze twee organen een blauwe lijn (besluit) teruggaat naar de Europese Commissie.

- Ga vervolgens naar het ‘nationale niveau’ in het Krachtenveld. Je kunt de koppeling maken door te vertellen dat jullie nu gaan kijken op welke verschillende manieren Nederland invloed heeft binnen die verschillende onderdelen van de EU.
- Je kunt beginnen met de ministers, door de oranje stippellijn naar de Raad van de Europese Unie te volgen. Vanuit Nederland ging minister David van Weel als minister van Justitie en Veiligheid hierheen. Sinds 5 sept 2025 is dat (demonstrair) minister Van Oosten.
Daarna kun je de minister-president bespreken, die deel uitmaakt van de Europese Raad, door de andere oranje stippellijn te volgen. In ons geval dus Dick Schoof (tot er een nieuwe minister-president is).
- Ga hierna verder met de bestuurslaag van het Rijk. Bespreek dat plannen van de Nederlandse ministers goedgekeurd moeten worden door de volksvertegenwoordiging. Oftewel door het Nederlands parlement, dat we als burgers elke 4 jaar (direct of indirect) kiezen. Het Nederlandse parlement bestaat uit de Eerste Kamer en de Tweede Kamer.
- Je kunt nu ook nog een keer het onderscheid benadrukken tussen de volksvertegenwoordiging (blauwe kolom) en het dagelijks bestuur (oranje kolom).
- Ga dan nog kort naar de externe invloeden. Bespreek dat er allerlei actoren zijn die op verschillende momenten invloed hebben op het beleid van de Europese Unie. Je kunt dan de media, de burgers, adviesraden, belangenorganisaties en verenigingen en stichtingen invullen aan de rechterkant. De volgorde van deze actoren maakt niet uit.
- Op het eind kun je bespreken dat de regels die de Europese Unie maakt op verschillende manieren werken:
 - a. Richtlijnen die zijn goedgekeurd gaan daarna naar het dagelijks bestuur van Nederland. Zie de zwarte pijl met ‘richtlijn’. Nederland moet dan gaan kijken hoe we ons aan die richtlijnen gaan houden. Hier komen landelijke wetten en regels uit voort, die gevolgen hebben voor de provincie, de waterschappen, de gemeente en natuurlijk de burgers.
 - b. Daarnaast zijn er ook Europese wetten en regels die direct gelden voor Europese burgers, zie de zwarte pijl met ‘wetten & regels’ vanuit de Europese Commissie naar de kolom met de burgers.

Video deel 3 & nabespreking – Botsende grondrechten & Besluitvorming in de EU over de plannen voor ‘chatcontrole’

1. Start deel 3 van de video. Je kunt daarvoor klikken op de video op dia 4. De video start dan vanaf het juiste moment, dus vanaf minuut 9:00. Je kijkt de video nu af tot het einde.
Geef de leerlingen/studenten na afloop even de tijd om met degene naast zich vraag 7 in te vullen.
2. Bespreek met de leerlingen/studenten hun antwoorden op opdracht 7.
3. Ga verder naar dia 5. Laat leerlingen/studenten in tweetallen kort bespreken wat ze vinden van chatcontrole op hun telefoon en welke EU-uitkomst ze hopen: géén chatcontrole, verplichte chatcontrole of vrijwillig laten scannen. Vraag waarom ze deze voorkeur hebben. Laat een duo hun mening delen en vraag andere duo's met afwijkende meningen ook hun standpunt toe te lichten.

4. Leg aan de hand van dia 6 uit hoe het de afgelopen maanden verder is verlopen met de besluitvorming over het plan. Je ziet in de dia verschillende nieuwskoppen van na de productie van het filmpje van NOS op 3. De krantenkoppen komen één voor één in beeld door enkele keren in de dia te klikken. De volgende artikelen worden genoemd:
 - 9 okt 2025: [EU stelt stemming over wet voor chatcontrole uit vanwege gebrek aan steun - Tweakers](#)
 - 31 okt 2025: [Denemarken schrapt omstreken chatcontrole uit EU-wetsvoorstel - Tweakers](#)
 - 13 nov: [Aangepast voorstel zonder verplichte chatcontrole krijgt steun EU-landen - Tweakers](#)
 - 16 nov 2025: [Kamervragen over aangepast Europees voorstel over chatcontrole. Kamervragen over aangepast Europees voorstel over chatcontrole - Security.NL](#)
 - 26 nov 2025: [Europese lidstaten nemen omstreken wet tegen online kindermisbruik aan | Tech | NU.nl](#) (Bij dit artikel zit ook een [explainer](#) die je eventueel kunt inzetten als extra duiding)
5. Benoem tot slot de laatste stand van zaken omtrent het plan. Dit is afhankelijk van het moment van behandelen van het onderwerp in de klas. Op 4 december 2025 is alleen bekend dat na de instemming door de meerderheid van Europese lidstaten (niet van Nederland), de wet nog niet meteen in werking treedt. Eerst wordt nog onderhandeld over de inhoud van de wet met het Europees Parlement en daarna vindt nog een stemmingsronde plaats (bron: [Europese lidstaten nemen omstreken wet tegen online kindermisbruik aan | Tech | NU.nl](#)).
6. Vertel dat de Europese Unie dus beslist over zaken zoals deze, die direct van invloed zijn op het leven van de leerlingen/studenten. En dat Nederland daar gelukkig ook op verschillende manieren invloed op heeft gehad: via onze minister in de Raad van de Europese Unie én via onze gekozen Europarlementariërs in het Europees Parlement.
7. Toon de leerlingen/studenten door middel van de krantenkoppen op dia 7 nog enkele belangrijke onderwerpen waar de EU nog meer over beslist in deze periode. Geef aan dat je hoopt dat de leerlingen/studenten na deze les wat meer inzicht hebben in hoe de EU werkt, omdat ze (ook komende tijd) over veel belangrijke zaken zullen beslissen.